

CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN ÁP LỰC GIẢI TRÌNH HÓA ĐƠN CỦA KẾ TOÁN VIÊN

Factors influencing invoice verification pressure among accountants

NGUYỄN HỮU CƯỜNG
DƯƠNG HIỂN KHÁNH

Nghiên cứu này khảo sát 175 kế toán viên của các tổ chức sử dụng hóa đơn điện tử có mã của cơ quan thuế. Kết quả phân tích nhân tố khám phá và hồi quy xác định được hai nhân tố có tác động làm tăng áp lực của kế toán viên trong việc phải giải trình hóa đơn một cách chính xác, bao gồm: điều tra thông tin hoạt động của người bán và chi phí tuân thủ. Từ đó, nghiên cứu đưa ra một số đề xuất chính sách cho cơ quan thuế và tổ chức sử dụng hóa đơn.

Từ khóa: rủi ro, hóa đơn điện tử, bất hợp pháp, giải trình.

This research surveyed 175 accountants from organizations using electronic invoices with codes issued by the tax authority. The results indicate two factors increasing the pressure on accountants to explain invoices accurately: investigating seller activity information and compliance costs. Based on these findings, the article proposed several policy recommendations for the tax authority and organizations using invoices.

Keywords: risks, e-invoices, illegality, accountability.

1. Giới thiệu

Các tổ chức khi mua hàng hóa, dịch vụ, tiếp nhận và sử dụng hóa đơn cần tuân thủ các quy định và chịu trách nhiệm pháp lý khi tiếp nhận và kê khai hóa đơn này. Khi các tổ chức mua hàng, kế toán viên kiểm tra trên hệ thống thông tin của cơ quan thuế và thấy bên bán vẫn được ghi nhận là “đang hoạt động”, hóa đơn điện tử của Tổng cục Thuế chưa bị thu hồi. Song, khi bên bán bị phát hiện không còn hoạt động nữa, kế toán viên sẽ phải giải trình hóa đơn đó. Họ phải vừa tuân thủ các quy định pháp luật về hóa đơn, vừa đối mặt với nguy cơ không thể kiểm soát được bên bán sau đó có thể bị liệt vào danh sách rủi ro hay không.

Việc kiểm tra các hóa đơn trước đây, khi có sự thay đổi người lãnh đạo hoặc kế toán viên, ngay cả khi thời điểm nhận hóa đơn

cách xa thời điểm giải trình, là điều bắt buộc. Trong một số tình huống, áp lực giải trình hóa đơn của kế toán viên còn xuất phát từ yêu cầu của các bộ phận liên quan khác trong tổ chức. Trong khâu mua hàng, nếu người nhận và kiểm tra hóa đơn không phải kế toán viên, đó cũng là vấn đề nghiêm trọng. Nếu phát hiện quá chậm, số tiền phải nộp và khoản phạt chậm nộp thuế phát sinh do điều chỉnh tờ khai sẽ rất lớn. Ngoài ra, các khoản phạt từ cơ quan chức năng cũng là gánh nặng tài chính đối với kế toán viên và lãnh đạo. Vấn đề này đặt ra nhiều thách thức cho tổ chức, do đó việc kiểm soát hóa

---

Nguyễn Hữu Cường, TS., Trường đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng; Dương Hiển Khánh, ThS., Công ty TNHH Công nghệ Kỹ thuật Viễn Đông IDR-TECH.